

Buck gegn Þýskalandi

Dómur frá 28. apríl 2005

Mál nr. 41604/98

8. gr. Friðhelgi einkalífs og fjölskyldu

Húsleit. Haldlagning gagna. Umferðarlagabrot.

1. Málsatvik

Kærandi, Jürgen Buck, er þýskur ríkisborgari og fæddur 1938. Þann 13. mars 1997 framkvæmdi lögregla leit á grundvelli dómsúrskurðar á heimili og starfsstöð kæranda og hald var lagt á gögn. Radarskynjari hafði mælt bifreið í eigu fyrirtækis kæranda þar sem hún fór 28 km hraðar en leyfilegur hámarkshraði og náðist mynd af ökumanninum. Tilgangur leitarinnar var að bera kennsl á ökumanninn. Dómstólar báru loks kennsl á V.B., son kæranda, sem ökumanninn eftir að hafa borið vegabréfsmynd V.B. saman við mynd radarskynjarans.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum

Kæran

Kærandi taldi að leitin á starfsstöð hans og heimili og haldlagning gagna sem þar voru bryti gegn friðhelgi heimilis hans skv. 8. gr. Jafnframt taldi hann að brotið hefði verið gegn 1. mgr. 6. gr. þar sem heimildin í dómsúrskurði sem leitin grundvallaðist á hefði ekki verið réttilega rökstudd.

Niðurstaða

Mannréttindadómstóllinn tók tillit til þess að leitin og haldlagningin varðaði heimili kæranda og starfsstöð hlutafélags hans. Dómstóllinn komst að þeirri niðurstöðu að í báðum tilvikum hefði verið um takmörkun á rétti hans til friðhelgi heimilis að ræða. Takmörkunin var byggð á lagaheimild og úrskurðurinn um leit og haldlagningu var kveðinn upp í því skyni að firra glundroða eða glæpum og til verndar réttindum annarra. Við skoðun þess hvort meðalhófs hefði verið gætt varðandi úrskurðinn um leitina og haldlagninguna leit dómstóllinn til þess að brotið sem um ræddi var umferðarlagabrot, minniháttar brot, sem taldist ekki lengur til refsiverðra brota samkvæmt þýskum lögum. Jafnframt hafði sá grunaði enga fyrri sögu af umferðarlagabrotum og að auki beindist rannsóknin ekki að kæranda sjálfum heldur syni hans, þriðja manni.

Dómstóllinn benti á að leitin og haldlagningin hefðu farið fram til að sannreyna framburð V.B. son kæranda, en því var borið við í máli V.B. að starfsmenn viðkomandi fyrirtækis hefðu allt eins getað ekið bifreiðinni. Sá dómari sem fyrirskipaði leitina og haldlagninguna hafði áður beint því til lögreglumanna að spyrja kæranda um starfsmenn fyrirtækis síns áður en leitin og haldlagningin fór fram. Kærandi hafði því, gagnstætt því sem hann hélt fram, tækifæri til að gefa þær upplýsingar sem óskað var eftir og komast þannig hjá leitinni. Dómstóllinn benti hins vegar líka á það að áður en dómari fyrirskipaði aðgerðina hafði hann óskað eftir vegabréfsmynd af kæranda. Svo virtist sem héraðsdómurinn sem kveðinn var upp aðeins sex dögum eftir aðgerðina hafi stuðst nær eingöngu við þessa mynd sem sönnunargagn. Ekki var skýrt hvort það hafði áhrif á sönnunarmatið að hald hafði verið lagt á sönnunargögnin. Því hafði leit og haldlagning að gögnunum ekki verið eina leiðin til að slá fastri ábyrgð vegna hraðakstursins. Hvað varðar efni og umfang úrskurðarins voru ekki gefnar neinar skýringar á því hvers vegna gögn viðskiptalegs eðlis ættu að finnast á heimili kæranda. Úrskurðurinn var því ekki takmarkaður við það sem aðeins var nauðsynlegt í ljósi málsins.

Að lokum tók dómstóllinn tillit til þess að leit og haldlagning gagna á starfsstöð og heimili kæranda í bæ með aðeins 10.000 íbúa væri til þess fallið að skaða orðstír hans og fyrirtækis hans. Með tilliti til aðstæðna málsins, sérstaklega í ljósi þess að leitin og haldlagningin, sem hafði verið úrskurðuð í sambandi við minniháttar brot sem átti að hafa verið framið af þriðja aðila, tók til einkaheimilis kæranda, komst dómstóllinn að þeirri niðurstöðu að ekki hefði verið gætt meðalhófs í ljósi þess markmiðs sem stefnt var að. Dómstóllinn taldi því að brotið hefði verið gegn réttindum kæranda skv. 8. gr.

Þar sem dómstóllinn hafði þegar fjallað um eðli og umfang úrskurðarins um leit og haldlagningu í ljósi 8. gr. taldi dómstóllinn ekki þörf á að fjalla um sömu aðgerðir á grundvelli 1. mgr. 6. gr.

Það var samhljóða niðurstaða dómstólsins að áfellisdomur gegn þýska ríkinu fæli í sér nægjanlegar miskabætur fyrir kæranda. Dómstóllinn dæmdi kæranda 2.000 evrur fyrir útlögðum kostnaði á grundvelli 41. gr.

Þrjú dómarrar skiluðu séráliti.